

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV YENİDƏN QURULAN "YAŞMA" QOVŞAQ YARIMSTANSİYASININ AÇILIŞINDA İŞTİRAK EDİB

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yenidən qurulan, dövlətlərarası strateji əhəmiyyətə malik 330/220/110/10 kilovoltluq "Yaşma" qovşaq yarımstansiyasının açılışında iştirak edib.

"Azərenerji" ASC-nin prezidenti Baba Rzayev dövlətimizin başçısına görülməli işlər barədə məlumat verib.

Rusiya-Azərbaycan enerji sistemlərini əlaqələndirərək, dövlətlərarası qovşaq yarımstansiyası funksiyasını daşıyan "Yaşma" yarımstansiyası ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1971-ci ildə tikilib. Yarımstansiya dənizə yaxın, nəmişlik ərazidə yerləşdiyi üçün dəmir-beton və metal-konstruksiyaların aşınması, həmçinin uzunmüddətli istis-

mar nəticəsində avadanlığın köhnəlməsi, izolyasiya parametrlərinin pisləşməsi tez-tez qısaqapanma hadisəsinin baş verməsinə səbəb olurdu. Bundan əlavə, sistem qəzalarının baş vermə ehtimalı və sürətlə artan tələbatı ödəyə bilməməsi ilə əlaqədar yarımstansiya Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə rəqəmsal qaydada tam yenidən qurulub. Spesifik sahə

olduğundan yenidənqurma işləri yerli mütəxəssislər tərəfindən növbətçilik əsasında, elektrik gərginliyi saxlanılmaqla aparıldığı üçün yarımstansiyanın fəaliyyətində fasilə yaranmayıb.

"Sumqayıt", "Qobu", "Xaçmaz" elektrik stansiyaları ilə birbaşa, "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyası və "Cənub" Elektrik Stansiyası ilə isə

"Abşeron" yarımstansiyası vasitəsilə əlaqələndirildiyindən çox mühüm strateji funksiyasını özünə götürən "Yaşma" qovşaq yarımstansiyasının "Qobu" Enerji Qovşağına, bu ilin yanvarında əsası qoyulan "Xızı-Abşeron" Külək Elektrik Stansiyası və tikintisinə başlanacaq yeni "Yaşma" Elektrik Stansiyasının enerji sistemində inteqrasiyasının həyata keçirilməsi üçün yeni yuvalar quraşdırılıb. Şimal-şərq rayonlarının və Abşeron yarımadasının enerji təchizatında müstəsna əhəmiyyət kəsb edən "Yaşma" yarımstansiyasında 330, 220 və 110 kilovoltluq açıq paylayıcı qurğular sökülərək genişləndirilmiş formada yenidən qurulub. Burada hər birinin gücü 250 meqavat olan üç yeni avtotransformator quraşdırılıb. Nəticədə yarımstansiyanın ümumi gücü 110 meqavat artırılmaqla 750 meqavata çatdırılıb. "Qobu" Elektrik Stansiyasından "Yaşma" yarımstansiyasına 47 kilometr məsafədə 330 kilovoltluq ötürmə xətti çəkilib.

Prezident İlham Əliyev yarımstansiyanı işə salıb.

Məlumat verilib ki, enerji sisteminə ilk dəfə məhz bu ya-

arımstansiyada respublikanın şimal-şərq rayonlarının və Abşeron yarımadasının reaktiv gücünü kompensasiya edə biləcək şuntlayıcı reaktor quraşdırılıb. 120 MVAr gücündə idarəolunan şuntlayıcı reaktor 330 kilovoltluq elektrik verilişi xətlərinin tutum reaktiv gücünü qəbul edərək tənzimləyəcək, xətlərin ötürmə qabiliyyətini artırmaqla bərabər, texniki itkiləri azaldacaq və bununla yükün keyfiyyətini yüksəltməyə, böyük miqdarda elektrik enerjisində və maliyyə vəsaitinə qənaət etmiş olacaq. Sistem əhəmiyyətli 330/220/110/10 kilovoltluq "Yaşma" yarımstansiyasının əsaslı yenidən qurulması ilə onun yükötürmə qabiliyyətinin artırılması, dövlətlərarası və ölkədaxili elektrik təchizatının etibarlılığının və dayanıqlılığının yüksəldilməsinə, itkilərin azaldılmasına, müasir texnologiyaların tətbiqinə nail olunub. Ən müasir idarəetmə, rele mühafizəsi və avtomatika dövrələrinin tətbiqi quraşdırılması avadanlıqların imtinası və zədələnməsinin qarşısının alınmasını, mühafizələrin cəld, selektiv, etibarlı işini və operativ əməliyyatların çevikliyini təmin edəcək.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN İŞTİRAKI İLƏ VIDEOFORMATDA GÖRÜŞ KEÇİRİLİB

Fevralın 4-də Fransa Respublikasının Prezidenti Emmanuel Makronun təşəbbüsü ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin, Fransanın Avropa İttifaqına sədrliyi qismində Prezident Emmanuel Makronun, Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin və Ermənistan Respublikasının baş naziri Nikol Paşinyanın iştirakı ilə videofor-
matda görüş keçirilib.

Görüş zamanı əvvəlcə Prezident Şarl

Mişelin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın iştirakı ilə 2021-ci il dekabrın 14-də Brüsseldə keçirilmiş birgə görüşün əhəmiyyəti vurğulanıb.

Sonra Brüssel sülh gündəliyinin davamı olaraq Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normallaşdırılmasına dair ətraflı müzakirələr keçirilib. Bu xüsusda, tədbirin əvvəlcədən müəyyən edilmiş gündəliyinə uyğun

olaraq, iki ölkə arasında münasibətlərin müxtəlif aspektləri, o cümlədən humanitar məsələlər, etimad quruculuğu, Azərbaycanın üzvləşdiyi mina problemi, kommunikasiyaların açılması, sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası, sülh sazişi üzrə danışıqların başlanması kimi məsələlərə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Prezident İlham Əliyev müzakirə olunan məsələlər barədə Azərbaycanın mövqeyini bir daha vurğulayıb.

Müzakirələr zamanı Prezident İlham Əliyev Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı itkin düşmüş şəxslərin taleyinin, kütləvi məzarlıqların yerinin müəyyən-
ləşdirilməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərin minalardan təmizlənməsi sahəsində Azərbaycanı beynəlxalq dəstəyin artırılması, dəmir yolu və avtomobil yolu ilə nəqliyyat dəhlizinin açılması məsələsinə xüsusi olaraq diqqət verib. Dövlətimizin başçısı Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı 71-i uşaq, 267-si

qadın və 326-si ahl olmaqla, ümumilikdə 3890 Azərbaycan vətəndaşının itkin düşməsinə qabardıb.

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Vətən müharibəsinin başa çatmasından bəri mina partlayışı nəticəsində 36 nəfər Azərbaycan vətəndaşı həlak olub, 165 nəfər isə yaralanıb. Görüşdə, həmçinin UNESCO-nun Azərbaycana və Ermənistanla missiyası məsələsi də müzakirə olunub və missiyanın hər iki ölkəyə göndərilməsinə dair razılıq ifadə edilib.

“CƏNUB QAZ DƏHLİZİ LAYİHƏSİ MÜASİR TARİXDƏ ÇOX AZSAYLI LAYİHƏLƏRDƏN BİRİDİR Kİ, ONUN İCRASINA BÜTÜN APARICI BEYNƏLXALQ MALİYYƏ İNSTİTUTLARI ÖZ TÖHFƏSİNİ VERMİŞDİR”

Bu sözləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev fevralın 4-də Bakıda, "Gülistan" sarayında Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin VIII toplantısında çıxış edərkən deyib.

O, bildirib: - Hesab edirəm ki, milli səviyyədə koordinasiya bizə bu nəhəng layihəni - XXI əsrin ən böyük layihələrindən biri olan Cənub Qaz Dəhlizini icra etməyə kömək etdi. Onun dəyəri 33 milyard ABŞ dollarıdır. Eyni zamanda, əlbəttə ki, biz enerji şirkətlərinin, tikinti şirkətlərinin, investorların fəal iştirakı olmadan uğur qazana bilməzdik. Bu gün onlar buradadırlar. Əlbəttə, onların, eləcə də beynəlxalq maliyyə institutlarının töhfəsi çox dəyərlidir. Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi həm də müasir tarixdə çox azsaylı layihələrdən biridir ki, onun icrasına bütün aparıcı beynəlxalq maliyyə institutları öz töhfəsini vermişdir - Dünya Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Asiya İnkişaf Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı, Asiya İnfrastruktur və İnvestisiya Bankı. Beləliklə,

aparıcı beynəlxalq maliyyə institutları bu layihənin icrası üçün kredit və maliyyə vəsaiti ayırdı. İndi biz bütün nöqtəyi-nəzərlərdən mürəkkəb olan bu layihənin yüksək səmərəliliklə tamamlanmasına görə həqiqətən də fəxrənlənə bilərik.

Azərbaycan öz "yaşıl enerji" siyasətinə münasibətdə çox işlər görür. Dedi-yim kimi, yeni mənbələrdən qaz üçün tələbat artır. Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin tamamlanmasından sonra Azərbaycan beynəlxalq bazarlara, o cümlədən Avropa bazarlarına ixracı artırmağa başlayıb. Keçən il Azərbaycan 19 milyard kubmetr təbii qaz ixrac edib - Türkiyəyə 8,5 milyard, İtaliyaya demək olar ki, 7 milyard kubmetr. Yerdə qalan həcm komandanın başqa üzv ölkələrinə - Gürcüstana, Yunanıstana və Bolqarıstana ixrac olunub. Əminəm ki, komandanamızın üzvü olan Albaniya da öz qazpaylayıcı şəbəkəsini tamamlayan kimi Azərbaycan qazını əldə edəcək.

Biz neft ixracatına 2006-cı ildən başlamış, artıq uzun illərdir. Təchizatda heç bir fasilə olmamışdır, müqavilə

şərtləri pozulmamışdır, enerji siyasəti arxasında heç bir siyasi gündəm yox idi. Bizim enerji siyasətimiz həmişə çox açıq, şəffaf, biznes və nəticələrə hesablanmış olub, əməkdaşlığa və qarşılıqlı dəstəyə gətirib çıxarıb. İndi isə mənbə qaz alan ölkələrin bazarlarında Azərbaycan qazının payı ilə əlaqədar son məlumatlara baxanda görürəm ki, bu ölkələrin bəziləri qaz istehlakının 80 faizini, digərləri isə 15-20 faizini Azərbaycandan alırlar və bu göstəricilər artır. Çünki biz hasilatı artırmağı planlaşdırırıq. Bu il biz keçən illə müqayisədə daha çox ixrac edəcəyik - böyük potensial var, xüsusilə indiki, qaz bazarındakı vəziyyətin sabit olmamasını nəzərə alaraq. Həmçinin qiymətlər də çox dəyişkəndir. Hesab edirəm ki, yeni nəticələrin necə əldə olunması üçün biz gələcəyimizi koordinasiya və xoşməramlı şəkildə birlikdə planlaşdırmalıyıq. Azərbaycanın isbat edilmiş qaz ehtiyatı məlumduz, 2,6 trilyon kubmetr. Əlbəttə ki, ən böyük yataq "Şahdəniz"-dir - bir trilyon kubmetr. Əminəm ki, daha çox olacaq. Dedi-yim kimi,

"Şahdəniz" Azərbaycanda əsas qaz yatağıdır və bu vaxtdakı Cənub Qaz Dəhlizinə töhfə verən yeganə yataqdır. Lakin digər layihələr üzərində də iş gedir. Ümid edirik ki, ən böyük qaz kondensatı yataqlarından biri olan "Abşeron"da tezliklə hasilata başlanılacaq. Ola bilsin, bir ildən də az müddətdə. "Abşeron"da birinci mərhələdə 1,5 milyard kubmetr qaz hasil olunacaq.

Yaxşı nəticə verəcəyinə ümid bəslədiyimiz digər böyük bir yataq "Babək"-dir. Onun təxmin olunan qaz ehtiyatı 400 milyard kubmetrdir. "Ümid" yatağının qaz ehtiyatı ən azından 200 milyard kubmetrdir. Əlbəttə ki, bizim çoxdan istismarda olan neft-qaz yataqlarımızdan biri - "Azəri-Çıraq-Günəşli"dən böyük gözləntilərimiz var. Onun tezliklə istismara verəcəyinə ümid etdiyim dərin qaz hissəsində yüz milyardlarla kubmetr qaz olacaq və düşünürəm ki, qısa zamanda hasil edilə biləcək. Beləliklə, bu, bizim bugünkü potensialımızdır. Bizi 4 ölkə, 4 qonşumuzla birlikdə birgə icra edilmiş qaz nəqli şəbəkəsinə malik olmaqla, əsas ixrac marşrutu - Cənub Qaz Dəhlizi tamamlanandan sonra, düşünürəm ki, bizim planlarımız həyata keçiriləcək. Lakin əlbəttə ki, biz bu komanda işini davam etdirməliyik. Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi başa çatıb, bizim işimiz isə davam edir. Əminəm ki, biz yeni nəticələr əldə edəcəyik.

Biz elektrik enerjisi infrastrukturuna böyük həcmdə investisiya yatırıb və deyə bilərəm ki, Davos Dünya İqtisadi Forumunun qiymətləndirməsinə əsasən, enerjiyə əlçatanlıq reytingində biz dünyada ikinci yerdəyik. Mən, həmçinin demək istədim ki, bizim elektrik enerjimizə regional bazarda da ehtiyac var, bəlkə də, biz daha uzağa, Avropaya qədər gedə bilərik. Çünki bu gün biz dörd qonşu ölkəyə - Türkiyə, Rusiya, Gürcüstan və İrana elektrik enerjisi ixrac edirik. Həcm artır. Bizim Azərbaycanda bərpaulunan enerji mənbəyimiz nə qədər

çox olsa, biz ixrac üçün daha çox qaza qənaət edəcəyik.

Bizim işğaldan azad edilmiş ərazilər üçün xüsusi proqramımız var. Energetika Nazirliyimiz aparıcı beynəlxalq şirkətlərlə birlikdə artıq Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdada "yaşıl enerji" zonası üçün konseptual proqram hazırlayıb. Biz artıq Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdada bərpaulunan mənbələrin potensialının beynəlxalq qiymətləndirilməsini aparmış və ilk rəqəmlər çox ümidvericidir.

Qeyd etdiyim kimi, biz hər növ enerji mənbələri ixrac edirik. Biz ölkə daxilində olan və bizi bütün qonşularımızla birlikdə elektrik xətlərini şəxələndirmişik. Bizim yaxınlığımızda ixrac bazarları, özü də artan ixrac bazarları var. Məsələn, iqtisadiyyatın artan, əhalisi artan Türkiyə kimi ölkə, düşünürəm ki, bizim üçün əsas bazarlardır, həmçinin əhəli-si eynilə artan İran. Mən Qara dənizin dibi ilə Mərkəzi Avropanı bizim regionumuzla birlikdə elektrik xətlərinin çəkilməsi ilə bağlı müəyyən planlardan xəbərdaram. Azərbaycan Gürcüstanın elektrik enerjisi təchizatçısı olaraq burada iştirak edə bilər. Bizim burada həqiqətən də böyük potensialımız var. Beləliklə, bizim gördüyümüz işlərin çox sayda müsbət nəticələri var.

Sonra Avropa Komissiyasının enerji məsələləri üzrə komissarı xanım Kadri Simson çıxış edib. Toplantı işi-ni panel sessiyalarla davam etdirib.

Qeyd edək ki, XXI əsrin ən böyük layihələrindən biri olan Cənub Qaz Dəhlizi dörd seqmentdən - "Şahdəniz Mərhələ-II", Cənubi Qafqaz Boru Kəməri, TANAP və TAP qaz boru kəmərlərindən ibarətdir. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə yaradılan Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin toplantısına hər dəfə Azərbaycan ev sahibliyi edir. Bu isə ölkəmizin layihədə aparıcı rolunu təsdiqləyən mühüm amillərdən biridir.

Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində əməkdaşlıq inkişaf edir

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov Türk Dövlətləri Təşkilatının baş katibi Bağdad Amreyevlə görüşüb.

İqtisadiyyat Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazir türk dövlətləri arasında əlaqələrin inkişafında ortaq tarix, mədəniyyət və dəyərlərin, ölkələrimizin təmsil olunduğu qurumların, xüsusilə Türk Dövlətləri Təşkilatının mühüm rolunu vurğulayıb. Azərbaycanın quruma üzv olan ölkələrlə tərəfdaşlığı digər sferalarda olduğu kimi, iqtisadi-ticarət sahəsində də genişlənir. Bununla belə, son dövrlərdə nəqliyyat-tranzit, investisiya, rəqəmsallaşma və sair sahələrdə də əməkdaşlığın gücləndirilməsi təşəbbüsləri artmaqdadır. Bu baxımdan, Türk İnvestisiya Fon-

dunun, Türk Ticarət Evinin yaradılması, ticarət prosedurlarının asanlaşdırılması, rəqəmsal ticarət, ölkələrimizin azad iqtisadi və sənaye zonaları arasında əməkdaşlıq platformasının formalaşdırılması iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsində önəmli təşəbbüslərdir. Türk Dövlətləri Təşkilatının baş katibi Bağdad Amreyev təşkilata üzv dövlətlərin qarşılıqlı dostluq və qarşılıqlı münasibətlərini, əlaqələrin inkişafını vurğulayıb, yeni istiqamətlər barədə fikirlərini bölüşüb. Görüşdə Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində tərəfdaşlığın gücləndirilməsi, qurumun VIII Zirvə Görüşündə qəbul edilmiş qərarların icrasına dair müzakirələr aparılıb.

Cənub Qaz Dəhlizi dövlətimizin enerji siyasətinin məntiqi nəticəsidir

"Avropanın, o cümlədən dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında Azərbaycanın reallaşdırdığı iri layihələr ölkəmiz tərəfindən müəyyən edilmiş enerji siyasətinin səmərəli nəticəsidir bir daha təsdiqləyir. Bu istiqamətdə görülən işlər artıq ölkəmizin regional və beynəlxalq səviyyədə nüfuzunu artırmaqdadır. Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi də bu qəbildəndir. Belə ki, layihə bu gün Avropanın üzvləşdiyi qaz böhranının aradan qaldırılmasında əsas pay sahibi kimi çıxış etməklə ölkəmizin bu sahədə rolunu daha da artırır. Layihənin icrası, həmçinin iştirakçı dövlətlər arasında əməkdaşlığın inkişafına və regionda təhlükəsizliyin təmin olunmasına mühüm töhfələr verir".

Bu fikirləri Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının (AHİK) sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev söyləyib. Onun sözlərinə görə, Bakıda keçirilən Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin VIII toplantısında Avropa İttifaqının komissarlarının, ABŞ, Böyük Britaniya, Türkiyə, Gürcüstan, İtaliya, Yunanıstan, Bolqarıstan, Albaniya, Xorvatiya, Macarıstan, Monteneqro, Rumıniya, Serbiya, Şimali Makedoniya, Moldova, Bosniya və Herseqovina, Ukrayna və Türkmənistanın yüksək səviyyəli nümayəndələrinin iştirakı, həmçinin dünyanın bir sıra aparıcı şirkətlərinin və maliyyə qurumlarının

qatılması layihəyə durmadan artan marağı və onun genişlənməkdə olan miqyasını göstərir. Həmçinin səslənən fikirlər, irəli sürülən təkliflər bir daha təsdiqləyir ki, bütün sahələrdə, o cümlədən enerji təhlükəsizliyi məsələsində Azərbaycan beynəlxalq arenada etibarlı tərəfdaş kimi mövqeyini möhkəmləndirməkdədir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev də çıxışında bu məsələyə xüsusi diqqət yetirdi. Ölkəmiz ixrac prosesinə başladığı vaxtdan bu günədək təchizatda heç bir ləngimə baş verməyib, müqavilə şərtləri pozulmayıb, Azərbaycan öz öhdəliklərinə sadıq qalaraq üzərinə düşəni ləyaqətlə yerinə yetirib.

"Cənub Qaz Dəhlizi dünyanın ən nəhəng layihələrindən biridir. Kəmərin çox ağır mürəkkəb relyeflərdən - hündür dağlardan, dəniz çökəkliyindən keçməsinə baxmayaraq, boru xətti yüksək keyfiyyəti ilə beynəlxalq standartlara tam cavab verir.

Layihənin uğurla tamamlanması istiqamətində də Azərbaycan üzərinə düşən vəzifələri vaxtında və çevik şəkildə icra etdi.

İqtisadçılardan hesablamalarına görə, ölkəmiz Cənub Qaz Dəhlizi çərçivəsində ixrac edəcəyi "mavi yanacaq"dan milyardlarla dollar gəlir əldə edəcək. Bu da ölkəmizin valyuta ehtiyatlarının, büdcə gəlirlərinin artması, iqtisadi imkanlarının daha da genişlənməsi deməkdir", - deyərək Milli Məclisin deputatı vurğulayıb.

10-16 fevral 2022-ci il

Azərbaycanda sosial islahatlar paketi 2,1 milyon insanı əhatə edəcək

2022-ci il üçün sosial islahatlar paketi 2,1 milyon insanı əhatə edir!

Bu sözləri Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayev BMT-nin Nazirlər Forumunda çıxışı zamanı deyib.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr və kommunikasiya şöbəsinə verilən məlumata görə, forumda çıxış edən nazir əhalinin rifahının ardıcıl olaraq yaxşılaşdırılmasının Azərbaycanın sosial-iqtisadi siyasətinin əsas prioritetlərindən olduğunu vurğulayıb.

Nazir bildirdi ki, ölkəmizdə son 3 ildə illik maliyyə dəyəri 5 milyard manat (təqribən 3 milyard ABŞ dolları) olan 3 sosial islahat paketi həyata keçirilib.

Aparılan islahatlar nəticəsində həmin dövrdə sosial ödənişlər 65 faiz, minimum pensiya 2,2 dəfə, orta pensiya 60 faiz, minimum əmək haqqı 2,3 dəfə, illik əməkhaqqı fondu 2 dəfədən çox artıb.

Nazir yoxsulluğa qarşı mübarizə tədbirlərindən biri olan ünvanlı dövlət sosial yardımını proqramını qeyd edib.

Ötən il 202 min ailə üzvü olan 47 min aztəmi-

natlı ailənin ünvanlı yardımla təmin edildiyini, bu yardımın orta aylıq məbləğinin son bir ildə 17 faiz artdığını, 2020-ci ildə COVID-19 pandemiyası zamanı da ünvanlı yardım proqramının mühüm sosial dəstək rolu oynadığını vurğulayıb. Həmçinin, keçən il ölkə əhalisinin təxminən 4,6 faizinin və ya 466 min nəfərin aylıq və birdəfəlik sosial müavinətlə təmin edildiyini, son 3 ildə ölkəmizdə orta aylıq pensiyanın 60% artdığını qeyd edib.

Azərbaycan şirkətləri Moskvada keçirilən beynəlxalq sərgidə iştirak edir

Azərbaycan şirkətləri Moskvada keçirilən "ProdExpo-2022" beynəlxalq sərgisində iştirak edir.

Fevralın 7-dən 11-dək keçiriləcək 29-cu "ProdExpo-2022" beynəlxalq qida məhsulları, içkilər və onların Rusiyada və Şərqi Avropada istehsalı üçün istifadə edilən məhsulların 30-dan çox Azərbaycan şirkəti mallarını "Made in Azerbaijan" stendində təqdim edir. Azərbaycan istehsal olunan məhsullar İqtisadiyyat Nazirliyinin dəstəyi, Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO) təşkilatçılığı ilə nümayiş olunur.

Moskvanın Mərkəzi Sərgi Kompleksində keçirilən sərgiyə dünyanın 73 ölkəsindən 2700-ə yaxın şirkət qatılıb.

AZPROMO-nun departament direktoru Tural Hacı jurnalistlərə bildirdi ki, Azərbaycan artıq dördüncü dəfədir "ProdExpo" beynəlxalq sərgisinə qatılır: "Bu dəfə sərgidə ölkəmizi 32 şirkət təmsil edir. Azərbaycan məhsulları sərgi iştirakçılarında "Made in Azerbaijan" vahid ölkə stendində təqdim olunur. Bu il əsasən emal olunmuş məhsullar üzərində fokuslanmışdır. Stendimizdə ənənəvi məhsullarla yanaşı,

zeytun yağı, pivə kimi yeni məhsullarımız da var. 2021-ci ildə Azərbaycanın qeyri-neft ixracı rekord səviyyədə – 47 faiz artaraq 2,7 milyard dollara çatıb. Bu, öz növbəsində, Rusiya bazarında da öz təsirini göstərib".

"Made in Azerbaijan" stendində qida sənayesi, kənd təsərrüfatı məhsulları, o cümlədən meyvə-tərəvəz, şərəblər, meyvə şirələri, zeytun yağı, quru meyvələr və sair istehsal sahəsində fəaliyyət göstərən şirkətlər öz məhsullarını rusiyalı alıcılara təqdim edirlər. Sərginin ziyarətçiləri Rusiya bazarında daha çox çeşiddə Azərbaycan məhsullarını görmək istədiklərini bildiriblər.

Medianın İnkişafı Agentliyinə yeni səlahiyyətlər verildi

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin Nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında fərman imzalayıb.

Sənədə əsasən, "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin Nizamnaməsi" nə əşğıdakı məzmununda 3.1.18-1-ci, 3.1.19-1-ci, 3.1.19-2-ci, 3.1.22-1-3.1.22-3-cü, 3.1.25-1-3.1.25-3-cü və 3.2.5-1-ci bəndlər əlavə edilib:

"3.1.18-1. Azərbaycan Respublikasından kənar

yerləşən media subyektlərinin fəaliyyətində "Media haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinin pozulması halları aşkar edildikdə Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdə və "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş tədbirləri həyata keçirmək;"

"3.1.19-1. Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş, redaksiyasının daimi yeri Azərbaycan Respub-

likasının hüddudlarından kənar olan xarici çap mediası məhsulunun Azərbaycan Respublikasının ərazisində yayılması ilə bağlı məsələləri həll etmək; 3.1.19-2. "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş hallarda çap mediası və onlayn media subyektlərinə xəbərdarlıq etmək, habelə onların fəaliyyətinin və media məhsullarının yayılmasının dayandırılması, eləcə də həmin subyektlərin fəaliyyətinə xitam verilməsi barədə məhkəmə qarşısında iddia qaldırmaq;"

"3.1.22-1. Media Reyestrini formalaşdırmaq, aparmaq, idarə etmək, ondan istifadə edilməsinə və məlumatların mühafizəsinə nəzarət etmək;

3.1.22-2. Media Reyestrinə daxil edilmiş çap mediasının və onlayn medianın redaksiyasının loqotipinin (emblemnin) dəyişdirilməsinə razılıq vermək; 3.1.22-3. Media Reyestrinə daxil edilmiş media sub-

yektlərinə Media Reyestri şəhadətnaməsi, jurnalistlərə isə jurnalist vəsiqəsi vermək;"

"3.1.25-1. əhəmiyyətli tədbirlərlə bağlı siyahı hər il növbəti il üçün elan etmək, bu siyahıyı özünün rəsmi internet saytında yerləşdirmək və onun müntəzəm olaraq yenilənməsini təmin etmək;

3.1.25-2. media subyekti Media Reyestrindən çıxarıldıqda özünün rəsmi internet saytında bu barədə məlumat yerləşdirmək;

3.1.25-3. jurnalist Media Reyestrindən çıxarıldıqda onun jurnalist vəsiqəsini ləğv etmək və bu barədə özünün rəsmi internet saytında məlumat yerləşdirmək;"

"3.2.5-1. "Media haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 70.3-cü, 70.5-ci və 70.6-cı maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda jurnalist vəsiqəsinin təhvil verilməsini tələb etmək;"

Dövlət bankı Bakıda yeni filialını istifadəyə verdi

Dövlət bankı olan Azər Türk Bankın xidmət şəbəkəsində daha bir yeni innovativ ofis fəaliyyətə başlayıb.

Bakı şəhəri, Neftçilər prospekti 67 ünvanında, Bakı Funikulyoruna yaxın ərazidə yerləşən bu filialda bütün xidmət və məhsullar, əməliyyatlar elektron formatda təklif olunur.

Müştərilərin burada terminallar və kompüterlərdən özünəxidmət üçün istifadə etməklə, bank xidmətlərini internetdən, mobil əlavədən və digər vasitələrlə məsafədən əldə edə bilməsi üçün hər bir şərait yaradılıb.

Üstün xidmət səviyyəsi təqdim olunan bu filialda bankın müştərilərinə müxtəlif növ kreditlər və ödəniş kartlarının əldə edilməsi daxil olmaqla hər cür bank xidmətləri göstərilir.

Azər Türk Bankın qurduğu ekosistem ən müa-

sir sistemləri, bank məhsul və xidmətlərini yenilənən xidmət şəbəkəsi vasitəsilə müştərilərə təqdim etməyə imkan verir.

Yaxın zamanlarda Bankın eynilə bu konsepsiyə üzərində daha dörd filialının istifadəyə verilməsinə nəzərdə tutulur.

Qeyd edək ki, Azər Türk Bank son dövrdə "Rəqəmsal", "Rəqəmsal 2" adlı innovativ ofislərini müştərilərin ixtiyarına verib.

"PAŞA Bank"ın müştərilərinin notariusu birbaşa müraciət etmək zərurəti aradan qalxdı

"PAŞA Bank" müştəriləri Azərbaycanda ilk dəfə olaraq bank əməliyyatları çərçivəsində onlayn notariat hərəkətlərini həyata keçirə bilər.

Innovativ xidmətlərin və həllərin tətbiqini davam etdirən Azərbaycanın aparıcı korporativ maliyyə institutu "PAŞA Bank" tərəfindən müştərilərə bank xidmətlərindən yararlanmaq üçün müraciətlərini videoəlaqə vasitəsilə məsafədən notariat qaydasında təsdiq edə bilmək imkanı yaradılıb.

Ədliyyə Nazirliyi ilə birgə əməkdaşlıqda ölkəmizdə ilk dəfə tətbiq olunan bu texnoloji həll bir sıra əməliyyatlar üzrə müştərilərin Banka və ya notariusu bilavasitə müraciət etmək zərurətini aradan qaldırmağa xidmət edir. Belə ki, "PAŞA Bank"ın Onlayn Bank platformasına inteqrasiya olunmuş yeni sistemin dəstəyi ilə müştəri elektron kabinetindən ərizəsini videoyazı ilə birgə notariusu göndərərək notariat qaydasında təsdiqləndirə bilər.

Fevralın 9-da "PAŞA Bank" tərəfindən Ədliyyə Nazirliyi ilə birgə çoxsaylı kütləvi informasiya vasitələrinin iştirakı ilə yeni istifadəyə verilən innovativ xidmətin ictimai təqdimatı keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən "PAŞA Bank"ın Texnologiya blokunun baş direktoru Vüsal Xəlilovun sözlərinə görə, bu texnoloji həll ilkin mərhələdə müştərilərə imzalanmış Ümumi Şərtlər Toplusuna zəruri əlavə və düzəlişlərin edilməsi üçün tətbiq olunacaq. Bu yenilik bank-müştəri arasında sənədləşmə işlərinin daha etibarlı və əlavə vaxt itkisi olmadan həyata keçirilməsini təmin edəcək.

"Müştərilərə göstərilən xidmətlərin daim təkmilləşdirilməsi və bank əməliyyatına sərflənən vaxta maksimum qənaət edilməsi "PAŞA Bank"ın əsas prioritetləri sırasındadır. Bu cür texnoloji həllərin tətbiqi isə təkcə müştərinin deyil, həm də dövlət və özəl sektor arasında təşkil edilən birgə xidmətlərin dairəsinin genişləndirilməsinə imkan verəcək", - deyər V.Xəlilov bildirib.

Tədbirə qatılan Ədliyyə Nazirliyinin İnformasiya-kommunikasiya texnologiyaları idarəsinin rəisi Ağakərim Səməd-zadə Azərbaycan Res-

publikası Prezidentinin tapşırıqlarına uyğun olaraq ədliyyə fəaliyyətində müasir texnologiyaların, o cümlədən əhəmiyyətli göstərilən elektron və mobil ədliyyə xidmətlərinin tətbiqindən danışıb.

"Vətəndaşların ədliyyə xidmətlərinə əlçatanlığın artırılması, o cümlədən vaxtdan və yerindən asılı olmadan peşəkar hüquqi yardım almaq imkanının təşkili məqsədilə 2019-cu ildən "Mobil notariat" tətbiqi uğurla istifadə olunur. Artıq 200 mindən çox istifadəçisi olan bu mobil tətbiq vasitəsilə çoxsaylı notariat əməliyyatlarının daha asan, rahat və məsafədən həyata keçirilməsi yüksək vətəndaş məmnunluğu doğurur.

Bu istiqamətdə görülən tədbirlər çərçivəsində ölkədə iqtisadi proseslərin tənzimlənməsində əhəmiyyətli rolunu alan, cəmiyyətdə xüsusi nüfuza və çoxsaylı müştəri auditoriyasına malik "PAŞA Bank"ın onlayn bank platforması ilə "Mobil notariat" tətbiqinin inteqrasiyası həm məsafədən təqdim olunan bank məhsullarının dairəsinin xeyli genişləndirilməsinə, həm də bu əməliyyatların etibarlılığının artırılmasına xidmət edəcək və dövlət-özəl tərəfdaşlığın nümunəsi olaraq ölkədə əlverişli biznes mühitinin formalaşdırılmasına xüsusi töhfə verəcəkdir", - deyər A.Səməd-zadə bildirib.

İşğaldan azad edilmiş torpaqlarda biznes layihələri müzakirə olunub

Azərbaycanda Qadın Sahibkarlarının İnkişafı Assosiasiyasının (AQŞİA) İdarə Heyətinin sədri və "Bakı Tekstil" fabrikinin direktoru Səkinə Babayeva assosiasiyanın üzvləri ilə birlikdə Qarabağ iqtisadi rayonuna daxil olan, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə (Şuşa rayonu istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Emin Hüseynovla görüşüb.

AQŞİA-dan verilən məlumata görə, görüşdə işğaldan azad edilmiş torpaqlarda iş yerlərinin

açılması, infrastrukturun inkişafı və dayanıqlı biznes layihələri barədə geniş və səmərəli müzakirələr aparılıb.

Astaraçay üzərində inşa ediləcək körpü regionun tranzit xəritəsini dəyişəcək

"Astaraçay üzərində inşa ediləcək körpü strateji xarakter daşıyır və regionun tranzit xəritəsini dəyişəcək".

Bu sözləri İrənin Yol və Şəhərsalma naziri Rüstəm Qasimi tviter hesabında yazıb. O bildirib ki, bu körpü İran və Azərbaycanı Rusiya, Cənubi Qafqaz və Şərqi Avropa ilə nəq-

liyyat baxımından birləşdirəcək. Azərbaycan Respublikası ilə İrənin tranzit imkanlarını, idxal-ixrac əməliyyatlarını və ticarət dövriyyəsinə artıracaq. İranlı nazir onu da nəzərə çatdırıb ki, İran tranzit nəqliyyat dəhlizlərindən istifadə edəcək və ölkəsinə qarşı heç bir məhdudiyət tətbiq olunmayacaq.

Что еще Азербайджан может предложить Европе?

Naqin.az писал, что представители многих европейских стран и компаний в рамках Восьмого министерского заседания Консультативного совета Южного газового коридора (ЮГК) не скрывали своего желания добиться поставок азербайджанского газа или увеличения его объемов. СМИ подробно осветили и содержательную речь президента Ильхама Алиева о неисчерпаемых ресурсах в стране, в том числе и потенциальных. И не только газовых. А чтобы ни у кого не оставалось сомнений, глава государства назвал и другие возможности Азербайджана, которые в перспективе позволят увеличить поставки энергоресурсов в Европу. Азербайджан, по оценке Давосского всемирного экономического форума, занимает второе место в мире в рейтинге доступности энергии. Вложив крупные средства, страна полностью модернизировала линии электропередач (ЛЭП), построила новые электростанции.

И этот процесс продолжается. В скором времени в поселке Гобу откроется новая электростанция мощностью почти 400 мегаватт (МВт). Недавно состоялась церемония закладки фундамента первого крупного проекта возобновляемого источника энергии – ветряной электростанции мощностью 240 МВт, которая полностью будет финансироваться иностранным инвестором – саудовской компанией ACWA Power.

Потребность в электроэнергии растет и на внутреннем, и на региональном рынках. Но глава государства подчеркнул, что в стране есть возможность пойти еще дальше – до Европы. Пока Азербайджан экспортирует электроэнергию только в четыре соседние страны – Турцию, Россию, Грузию и Иран, и эти объемы из года в год увеличиваются. Однако правительство страны взяло курс на развитие возобновляемых источников энергии (ВИЭ), и чем больше будет таких источников, тем больше газа высвободится для экспорта. К примеру, только благодаря вышеназванной ветряной электростанции будет сэкономлено до 300 млн кубометров газа. Стратегия «зеленой энергии» уже находится в завершающей стадии планирования. А в ближайшие годы доля «зеленой энергии» в общем энергобалансе страны продолжит расти высокими темпами.

Действует спецпрограмма и для освобожденных от оккупации территорий. Минэнерго уже подготовило вместе с ведущими международными компаниями концептуальный прогноз

для зоны «зеленой энергии» в Карабахе и Восточном Зангезуре. Международная оценка потенциала ВИЭ в этом регионе обнадеживает – потенциал ветряной энергии около 7200 МВт, а солнечной – более 2000 МВт.

Минэнерго ведет активные переговоры с международными энергокомпаниями по привлечению инвестиций в возобновляемую энергию. Кстати, стратегический партнер Баку в нефтегазовом секторе – компания BP проявляет большой интерес к строительству ВИЭ мощностью более 200 МВт в освобожденном Джебраильском районе. Таким образом, стратегия по развитию «зеленой энергии» может стать дополнительным источником доходов от экспорта и будет полезной и для стран, импортирующих энергетические источники. А ведь есть еще спецпрограмма по оценке Каспийского моря, технический потенциал которого превышает 150 тыс МВт.

Весь этот потенциал позволит в ближайшем будущем не только высвободить для Европы миллиарды кубометров газа, но и стать крупным экспортером электроэнергии. Азербайджан экспортирует все виды источников энергии, диверсифицированы имеющиеся в стране линии электропередач, соединяющие страну со всеми соседями, обладающими растущими экспортными рынками. Речь идет о Турции с ее растущими экономикой и населением. Хотя основным для Азербайджана остается рынок Ирана. При этом нельзя забывать и о планах по прокладке по дну Черного моря ЛЭП, соединяющих Центральную Европу с Южнокавказским регионом. И Азербайджан как один из главных поставщиков электроэнергии в Грузию, безусловно, примет в этом активное участие.

Таким образом, проводимая Азербайджаном совместно с партнерами энергетическая стратегия выходит за рамки вопросов узкой энергетической диверсификации и энергетической безопасности. Она создает между странами качественно новые партнерские отношения, способствует их развитию, повышению уровня взаимного доверия между всеми участниками этого процесса. Проекты могут быть разными, но дух сотрудничества помогает добиться поставленных целей. Сегодня Европа страдает от высоких цен на энергию, а Азербайджан готов обеспечить надежные поставки по приемлемым ценам всех видов энергии. Этот приоритет и диктует необходимость сотрудничества сторон на взаимовыгодной основе.

Журналисты в Азербайджане смогут получать льготную ипотеку

Журналисты в Азербайджане смогут получать льготную ипотеку. Об этом говорится в указе президента «О внесении изменений в «Порядок предоставления ипотечного кредита, в том числе льготного ипотечного кредита за счет средств Ипотечного и кредитно-гарантийного фонда Азербайджана», утвержденный указом президента Азербайджана от 22

июня 2016 года». Согласно указу, воспользоваться льготной ипотекой имеют право лица, являющиеся членами молодой семьи, проработавшие журналистами не менее 5 лет и внесенные в реестр СМИ, а также лица, не являющиеся членами молодой семьи, проработавшие журналистами не менее 15 лет и внесенные в реестр СМИ.

Сельджук Байрактар: специалисты из Азербайджана участвуют в разработке новых Bayraktar

Новый ударный беспилотник Bayraktar TB3 сможет оставаться в воздухе дольше других – до 50 часов против показателя в 26 часов для беспилотника «Акынджи» и 27 часов для БПЛА Bayraktar TB-2, сказал председатель правления фестиваля TEKNOFEST, глава Фонда ТЗ Сельджук Байрактар в Баку. «На данный момент ведется работа над совершенствованием прототипа Bayraktar TB-3, который сможет взлетать и совершать посадку на короткие полосы. Надеемся, что Bayraktar TB3 совершит свой

первый полет уже в 2022 году», – сообщил Байрактар, передает Anadolu. По словам конструктора, в разработке новых беспилотников Bayraktar TB3 участвуют и специалисты из Азербайджана. Глава Фонда ТЗ назвал Bayraktar TB-2 лучшим в своем классе: «По итогам войны за освобождение Карабаха интерес к БПЛА турецкого производства резко возрос. Эти БПЛА могут помочь не только на поле боя, но и при тушении пожаров, устранении последствий землетрясений».

Снизится ли в Азербайджане пенсионный возраст?

«Вопрос о снижении пенсионного возраста в настоящее время не стоит на повестке дня». Об этом заявил председатель правления Государственного фонда социальной защиты Гималай Мамишов. По его словам, средняя продолжительность жизни в стране превышает 77 лет: «Даже возраст пенсионеров превышает этот возраст. С учетом этого снижение пенсионного возраста не планируется. Во всей мировой практике считается целесообразным, чтобы пенсионный возраст был даже выше 65 лет, чтобы эти люди оставались на рынке труда».

Баку обратился к международному сообществу: Ереван не выполняет своих обязательств

Министерство иностранных дел Азербайджана призывает международное сообщество оказать давление на Армению в вопросе предоставления информации о массовых захоронениях азербайджанцев, убитых во время первой карабахской войны. «Призываем международное сообщество оказать давление на армянскую сторону, чтобы она вела себя ответственно в вопросе прояснения судеб граждан Азербайджана, пропавших без вести во время первой армяно-азербайджанской войны, и потребовать от нее выполнения взятых на себя обязательств», – говорится в заявлении азербайджанского внешнеполитического ведомства.

В заявлении также отмечается, что, руководствуясь принципом гуманизма, Азербайджан 7 февраля 2022 года вернул Армении восемь военнослужащих армянского происхождения. В ответ на этот гуманитарный шаг армянская сторона должна предоставить азербайджанской стороне информацию о военных и гражданских лицах Азербайджана, погибших в ходе первой армяно-азербайджанской войны, и предполагаемых местах их захоронений, говорится в заявлении. В документе МИД Азербайджана подчеркивается, что заявление пресс-секретаря армянского МИД о том, что Армения не брала на себя обязательство предоставить азербайджанской стороне информацию о военных и гражданских лицах Азербайджана, погибших в ходе первой армяно-азербайджанской войны, и предполагаемых

местах их захоронений, следует рассматривать как наглядный пример неуважения к международному гуманитарному праву и принципу гуманизма. МИД Азербайджана напомнил, что президент Ильхам Алиев в ходе встречи с лидерами Франции и Армении 4 февраля подчеркнул важность прояснения судьбы в общей сложности 3 890 граждан Азербайджана, пропавших без вести во время первой карабахской войны, и местонахождения братских могил, где они были захоронены, получив в этом вопросе поддержку президента Франции и председателя ЕС Шарля Мишеля, и армянская сторона пообещала сотрудничать в этом вопросе.

«Азербайджанская сторона, проявляя гуманизм, обнаружила останки 1708 военнослужащих армянской армии и передала их противоположной стороне, в то время как Ереван продолжает свою политику отрицания, в том числе обязательства, взятого на себя во время встречи, что совершенно выходит за рамки морально-этических и международно-правовых норм», – подчеркнули в МИД.

Международный комитет Красного Креста создал базу ДНК более 3000 человек на основе образцов ДНК, взятых у членов семей пропавших без вести азербайджанцев. На основании информации, предоставленной Ереваном, на основании останков из мест массовых захоронений может быть уточнена судьба граждан Азербайджана, пропавших без вести, говорится в заявлении.

10-16 fevral 2022-ci il

Moda industriyasının inkişafında yeni trendlər

Moda industriyası (fashion industry) alıcılarda "dəbli" məhsulların obrazının formalaşdırılması, onun istehsalı və satışı ilə məşğul olan xidmət sferasıdır. Əsas məhsullar geyim, ayaqqabı, aksesuar, ətriyyat, dəbdəbə predmetləridir. Müasir elm modanın sosial-mədəni hadisə, cəmiyyətin dəyərlər sistemi və inkişaf tendensiyaları ilə bağlı olan müəyyən tənzimləmə mexanizmi kimi nəzərdən keçirir. Təcrübədə bu yanaşma A.B.Hofmanın moda və dəbli davranış nəzəriyyəsinə qurduğu "Moda və insanlar" adlı əsərində həyata keçirilmişdir. Postindustrial cəmiyyətin inkişafı insan yaradıcılığına əsaslanan yeni nəslin iqtisadiyyatının - yaradıcı sənayelərin formalaşmasına təkan verdi. Yaradıcı sənayelərin bir çox digər məhsulları (məsələn, video oyunlar, kinofilmlər, musiqi və ya bədii əsərlər və s.) arasında əhəmiyyətli bir yeri qeyri-maddi aktivlərinin dəyərinin brendlərdə əks olunduğu moda sənayesi (və ya fəşn industriyası) tutur. Mütarəqqi moda industriyasının, xüsusən də onun əsas aktivliyi olan dizayner brendlərinin formalaşması müstəqil elmi-praktiki məsələ hesab olunur ki, bunun mənası son onilliklərdə hər gün artmaqdadır və nəticədə moda sənayesi brendlərinin kommersiyası da artır. Moda industriyası iqtisadiyyatın kifayət qədər spesifik sahəsi hesab olunur. Dünya moda sənayesinin 100 ildən artıq yaşının olduğunu nəzərə alaraq, bu müddət ərzində dizayner brendlərinin unikal şəxələndirilməsi sistemi, onların idarə olunmasını bütün forma və üsullar genişmiqyaslı reklam kommunikasiyaları şəbəkəsinə çevrilmişdir. Müasir dünyada brend nəhəng rol oynayır, alıcıların həyatının, sözün əsl mənasında bütün aspektlərinə (brendin reklamının təsiri altında məhsulun əldə edilməsindən tutmuş özlərinin brend sayıldığı cəmiyyət və icmaların, siyasətçilərin, məşhurların öyrənilməsinə qədər) nüfuz edir və onlara böyük təsir göstərir. Brendlər ticarətdə unikal bir yer tutur, çünki onları almaq, satmaq, icarəyə vermək, həmçinin dövlət və kütləvi səviyyədə müdafiə etmək mümkündür. Moda sənayesinin brendləri bütün dünyada dövlətləri üçün iqtisadiyyatın mühüm bölməsidir, çünki onlar beynəlxalq biznesin zəruri elementidir və özdə fayda potensialı daşıyır. Moda sənayesi, haqiqətən də, iqtisadiyyata, xüsusən də multiplikator effekti hesabına güclü təsir göstərir və düzgün təşkil olunduqda, bu və ya digər brendlərin yaradıldığı ölkə üçün, geniş çeşidə və sərfəli qiymətlərlə təmsil olunduğu yerlərdə böyük gəlir gətirə bilər. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası əqli mülkiyyət hüququnu tanıyır və bütün qorunmuş əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunmasına təminat verir. Konstitusiyamızın normasını aydınlaşdırmaq və əqli mülkiyyət hüququnun qorunmasını hüquqi bazasını formalaşdırmaq üçün Azərbaycan Respublikasında bir sıra qanunlar qəbul olunub və bir çox beynəlxalq razılaşmalar təsdiq edilmişdir.

Aşağıdakı qanunlar əqli mülkiyyət hüququnu tənzimləyən əsas normativ aktlardır:

- 12 iyun 1998-ci il tarixli 504-IQ nömrəli "Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında" Qanun;
- 25 iyul 1997-ci il tarixli 312-IQ nömrəli "Patent haqqında" Qanun;
- 5 iyul 1996-cı il tarixli 115-IQ nömrəli "Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında" Qanun;
- 31 may 2002-ci il tarixli 337-IIQ nömrəli "İnteqral sxem topologiyalarının hüquqi qorunması haqqında" Qanun;
- 22 may 2012-ci il tarixli 365-IVQ nömrəli "Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və pıratıcılığa qarşı mübarizə haqqında" Qanun;
- 16 may 2003-cü il tarixli 460-IIQ nömrəli "Azərbaycan folkloru nümunələrinin hüquqi qorunması haqqında" Qanun;
- 15 noyabr 2004-cü il tarixli 755-IIQ nömrəli "Məlumat toplularının hüquqi qorunması haqqında" Qanun;
- 15 noyabr 1996-cı il tarixli 197-IQ nömrəli "Seleksiya nailiyyətləri haqqında" Qanun.

Əlavə olaraq, əqli mülkiyyət hüququnun pozulmasının qarşısını almaq məqsədilə aşağıdakı əsas qanunlar da nəzərdə tutulub:

Cinayət Məcəlləsi; Mülki Prosesual Məcəllə; İnzibati Xətalər Məcəlləsi.

"Tərkibində əqli mülkiyyət obyektləri olan malların gəmrük sərhədində keçirilməsi üzərində gömrük nəzarəti Qaydaları haqqında" Qərarın təsdiq edilməsi barədə Qanun:

- "Antiinhsar fəaliyyəti haqqında" Qanun;
- "Haqsız rəqabət haqqında" Qanun.
- "Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında" Qanun

Azərbaycanda qeydiyyat alınmamış, lakin Azərbaycanın tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun qüvvədə olan əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər Qanunla mühafizə olunurlar.

Milli iqtisadiyyatın inkişafında moda sənayesinin əhəmiyyəti

Yeni moda konsepsiyalarının yaradılması və təbiiyinin iqtisadi mexanizminə yaradıcı ideyaların qorunması sistemi, qiymətin əmələ gəlmə prinsiplərinin işlənilməsi, yaradıcı kollektivlərin, satış kommersiya strukturlarının işinin təşkili, lazımı materialların, avadanlıqların əldə edilməsi, reklam yayımı, alıcılara xidmət, yəni "moda industriyası" anlayışından istifadə etməyə imkan verən hər şey daxildir. Moda industriyası təkcə mədəni hadisəyə deyil, həm kommersiya fəaliyyətinə, həm bütün dünya iqtisadiyyatının, həm də bir çox milli iqtisadiyyatların daimi artım mənbəyinə çevrilir. Statistik məlumatlara görə, moda industriyası inkişaf etmiş ölkələrin, o cümlədən AB-nin (Almaniya, Polşa və s.) büdcə gəlirlərinin ən azı 30%-ni təşkil edərək, ÜDM-in demək olar ki, 25%-ni formalaşdırır. Ekspertlərinin fikrinə, təkcə lüks modanın dünya sektorunun həcmi 130 milyard dollar, onun artım tempi isə ildə təxminən 20% təşkil edir. Qərbi Avropada əhali gəlirlərinin təxminən 10%-ni, ABŞ-da isə 5%-ni moda sənayesi mallarının əldə edilməsinə xərcləyir. Ekspertlərin fikrinə, ağız dar mənada utilitar tələblərdən daha çox estetik və sosial prestijli tələblər özünə bütünlük növ malları moda iqtisadiyyatına daxil etmiş olsaq, onda onların əldə edilməsinə inkişaf etmiş ölkələrin vətəndaşlarının aila büdcəsinin təxminən 40%-i xərclənəcəkdir. Məsələn, moda trendini müəyyən edən Fransaya üçün təkcə lüks mallar sahəsi həcmində görə dördüncü ən böyük gəlir mənbəyidir və İtaliya, İspaniya, ABŞ, Çin və Hindistanın inkişaf etməkdə olan bazarları üçün bu, heç də az əhəmiyyət kəsb etmir.

Moda sənayesinin milli iqtisadiyyata təsir imkanlarını Türkiyənin təmsilində qiymətləndirmək olar. Bu ölkədə 130 türk şirkətinin və 146 brendin iştirak etdiyi Turquality proqramı qüvvədədir. Turquality proqramı çərçivəsində hər bir şirkət üçün brendinqin inkişafı prioritetdir. Moda iqtisadiyyatı digər sənayələrə nisbətən daha sürətli inkişaf edir. Bu, həyat səviyyəsinin yüksəlməsinin və özünüifadə azadlığının artmasının nəticəsidir. Məsələn, Asiya ölkələrində moda sənayesi əsl bum dövrünü yaşayır. Bu sahədə biznes menecmentin strateji aspekti sürətlə inkişaf edir və biznes dünyası ilə yaradıcılıq arasında tarazlığın artırılması zərurəti getdikcə aktuallaşır. Moda sənayesinin lüks segmenti Hermes, Louis Vuitton, Gucci və başqaları kimi bir çox tanınmış və nüfuzlu brendlərdən ibarət olan milyardlarla dollarlıq istehsal sektorudur. Moda geyimləri və aksesuarları parakəndə satışı da, sözün əsl mənasında dünyanın hər yerində ən sürətlə inkişaf edən sənayelərdən biridir. Moda sənayesi global iqtisadiyyatda o qədər əhəmiyyətli deyil ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının himayəsi altında "Dünya bir podium kimi" proqramı işlənilib hazırlanıb və həyata keçirilir. Proqram çərçivəsində ehtiyacı olan ölkələrə kömək etmək üçün vəsait toplamaq məqsədilə moda nümayişləri təşkil edilir. Giriş mənasının endirilməsi və yeni oyunçuların sahəyə daxil olması rəqabət, o cümlədən kütləvi moda brendləri tərəfindən rəqabətin artmasına şərait yaradır.

"Sürətli moda" adlı yeni biznes sistemi və ekoloji problem

Iqtisadiyyat ətraf mühitə tabedir. Ekologiya və iqtisadiyyat əl-ələ gedir və onları bir-birindən ayırmaq mümkün deyil. Ekologiyasız iqtisadiyyata sahib olmağa çalışmaq ətraf mühitin necə işlədiyini bilmədən və ya ona əhəmiyyət vermədən onu idarə etməyə, abstraksiya və ya təbii qanunlarını bilmədən insani qanunları formalaşdırmaq çətin və çətin işdir. Bu gün məlumatlar satışların artmağa başladığını göstərir. Eurostatın verdiyi məlumatlara görə, satış həcmində böyük Asiya-Sakit Okean regionu liderlik edir, ikinci yerdə isə Qərbi Avropa və Şimali Amerika bazarları durur.

Ümumdünya Ticarət Təşkilatının (ÜTT) statistikasına görə, dünyada parakəndə bazarlar arasında Çin və ABŞ liderdirlər. Ekoloji problemlərin bir hissəsi olan "sürətli moda" anlayışı iqtisadiyyatın da bir hissəsidir. "Sürətli moda" qısa ömürlüdür, insanın yenidən alış-veriş etməsi və keyfiyyətsiz malın yenisi ilə əvəz edilməsinə hesablanmışdır. Eyni zamanda, yeni satışa çıxarılan əşyalar tez bir zamanda yox ola bilər, çünki kolleksiyalar satılır, deməli, dəbli paltarlar hamıya çatmaya bilər. Bu, o fəkta əsaslarıdır ki, marketoloqlar istehlakçıların alışın onları daha xoşbəxt edəcəyinə dair fərziyyələri ilə oynayırlar, insanları daha çox almağa sövq etməklə geyimə olan tələbi artırır.

Bu gün bir çox istehlakçı ekoloji brendləri seçir. Bunu nəzərə alaraq, iri brendlər öz siyasətlərini bir-bir yenidən nəzərdən keçirir - BCBG Max Azria anqoradan, Michael Kors, J.Mendel və Ralph Lauren zərərli imtina edir, Gucci bir qədər daha irdə gedərək, tekstil istehsalının yeni üsullarını tədqiq edən startaplara sərməyə qoyur.

Bu deyilənlər şüurlu istehlak həyata keçirən istehlakçıların faizini artır. Bu, o deməkdir ki, insanlar məqsədyönlü şəkildə mağazalara lazım şey üçün gedir, daxil olan materialların tərkibinə və məhsulun keyfiyyətinə baxır, qiymət və keyfiyyət göstəricilərini müqayisə edirlər. Bir çox dizaynerlər və dünya brendləri istehsalın ekolojiyili uğrunda mübarizə aparır, ekoloji cəhətdən təmiz materiallardan paltarlar yaradır, köhnə parçaları isə təkrar emal edərək onlara yeni həyat verirlər.

Moda iqtisadiyyatının gələcəyi qapalı tsikli iqtisadiyyata keçiddir, şirkətlər isə dəyişən bazara uyğunlaşmaq və istehsal metodlarını əhəmiyyətli dərəcədə modernləşdirmək məcburiyyətindədir. Nəticədə bu, moda brendləri tərəfindən qabaqçıl texnologiya və materialların əldə edilməsini həvəslandirir.

Moda iqtisadiyyatında brendləşmə

Moda bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqədə olan, bir-birinə təsir göstərən bir çox insanları həm məqsədyönlü, həm də spontan fəaliyyətinin nəticəsidir.

Modanın ayrı-ayrı submədəniyyətlər çərçivəsində fəaliyyət göstərən moda trendindən sıxışdırılması tendensiyası müşahidə olunduğundan, moda yaradıcıları çox rəngarəng bir qrupdur. Mark Tanqeytin fikirlərinə görə, moda arzulanan istehsal üzrə bir fabrikdir. Brendin irəliləməsi isə sadəcə zaman-zaman yenidən yazılan gözəl hekayə uydurmaq bacarığıdır. İstehlakçılar da bu hekayənin personajlarına çevrilirlər.

Hekeyanın yaradılması bir neçə elementi özündə birləşdirən çoxşaxəli prosesdir. Birincisi, bunlar moda teatrının aktyorlarıdır - ticarət markasını təəssüm edənlər dizayner; imicmeykerlər; fotoqraflar (onların vəziyyəti "brendə nəfəs verəcək bir obraz yaratmaqdır"); yüz minlərlə və milyonlarla insanın özünü onlara bənzəndirən modellər, məşhurlar, kino ulduzları. İkincisi, bu, xüsusi auralardır, butikin səhridir. Bu gün mağazaya gələn alıcı brendin dünyasına qorq olmaq istəyir. Burada istənilən detal - rəng, malın yerləşdiyi yer, musiqi, qoxu, interyer, xidmət edən heyət, incə vitrinlər mühüm rol oynayır.

Firma mağazaları bir ticarət markasına həsr olunmuş əyləncə parklarından başqa bir şey deyildir. Üçüncüsü, kolleksiya nümayişləri moda dünyasının zəruri atributu kimi bütün investisiyaları ödəyən "canlı reklamdır". Peşəkar şəkildə təşkil olunmuş şou modeler üçün öz ideyalarını dünyaya çatdırmaq imkanı, publika ilə ünsiyyət üsuludur. Bu, həm də sərfəli kommersiya tədbiridir: yeni kolleksiyalardan paltarların tədarükünə dair müqavilələrin əksəriyyəti məhz nümayişlər zamanı bağlanılır.

Bundan başqa, müasir moda fərdiləşdirmə üsuludur: qarderobunu formalaşdırmaq hər bir insan öz orijinallığını vurğulamağa üstünlük verir, buna görə də müxtəlif brendləri və üslubları qarışdırır. Brendlər müharibəsinin yalnız brendin ölkənin hüduklarından kənara çıxması ilə başladığını iddia etmək mənasızdır; o, müəyyən bir istehsalın planlaşdırıldığı və əmtəə nişanının qeydə alındığı zaman başlayır. Bu, ilk növbədə, bu gün İtaliya, Fransa, Böyük Britaniya və Yaponiyanın qanunverici olduğu beynəlxalq moda sənayesi üçün səciyyəvidir.

Moda iqtisadiyyatında brend dizaynerin adı, firma, mal və xidmətlə əlaqələndirilir və bu zaman bütün bu komponentlər - dizaynerin şəxsiyyəti, firma, mal və xidmət bir-birini tamamlayır. Brend qararkən, brendin nə ilə fərqləndiyini və başqaları üçün niyə maraq kəsb etdiyini vurğulamaq lazımdır.

Brendin əsası onun başqaları üçün əhəmiyyəti ilə bağlıdır. Brendin konsepsiyası və ya imici onun ətraf aləm üçün əhəmiyyətinə uyğun qurulur. Brend firma ilə onun müştəriləri, dizaynerlə onun prəstijşkarları arasında kommunikasiya vasitəsidir.

Moda iqtisadiyyatında FashTechin tətbiqi

Moda, eyni zamanda müvafiq texniki ixtiraların yarınmasına da təkan verirdi ki, bu da öz növbəsində modanın daha sürətli inkişafına səbəb olurdu.

Moda sənayesinin birinci fəaliyyəti intellektuallaşma, kreativlik və yaradıcılığa tələbatla, ikincisi isə sahibkarlıq üçün əsas maliyyə nəticəsinin əldə olunması ilə bağlıdır.

Bazarların və texnologiyaların inkişaf etdiyi müasir şəraitdə moda sənayesində sahibkarlığın inkişafının qeyd olunan iki böyük hissəsinin birləşməsi ilk öncə təkcə yeni kolleksiyalar deyil, həm də brendin özünü yaradan dizaynın və dəbli malların dəyişən bazarlarında məhsulun irəliləməsi məqsədilə onun aktualaşdırılması ideyalarını yaradan marketingin birləşdirilməsində təzahür edir.

FashTechin tətbiqi hal-hazırda moda sənayesində sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi üçün aparıcı tendensiyadır. Fash-Tech çərçivəsində moda innovasiyalarla birləşir və buna görə də fashion sənayesinin sahibkarları üçün elm tutumlu texnoloji yeniliklərin təhlili, işlənməsi və tətbiqi məsələlərinin həlli, həmçinin tələb olunan yeniliklərin ətrafı proqnoz xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Tədqiqatlar göstərib ki, müasir şəraitdə moda sənayesində intellektual dəstək iki səviyyədə həyata keçirilir:

- müxtəlif səviyyəli ixtisaslaşmış tədris müəssisələrində yüksəkixtisaslı kadrların hazırlanması;
- müxtəlif peşə assosiasiyaları və birliklərinin fəaliyyət göstərməsi.

Müasir şəraitdə moda sənayesinin formalaşmasına və inkişafına sahibkarlıq fəaliyyətinin yaradıcılıq və kommersiya tərkib hissələrinin reallaşması imkanı həlledici təsir edir.

Moda sənayesi müəssisələrinin işinin uğurlu olması texnoloji innovasiyalar və istehlakçıların sorgularına nəzər alınmaqla dəbli malları yaratmağa və bazarda irəlilətməyə imkan verən dizayn və marketingin inteqrasiyası ilə müəyyən olunur.

Moda iqtisadiyyatında reklam təşviqi

Moda industriyası, dünyanı heç bir industriyasında olmadığı kimi, xeyli dərəcədə marketing metodlarından asılıdır. Moda arzuları istehsal edən fabrikdir. Dəbli brendləri irəlilətməyin müxtəlif metod və üsulları var. Dəyişiklik və yenilik modanın xarakterizə edən iki keyfiyyətdir. Modanın məzmunu daima dəyişir, lakin bir forma kimi moda dünyanın moda paytaxtlarında dəyişməz olaraq qalır.

Modeler rəssamının şəxsiyyəti. Onlar tez-tez özəri bir brend kimi çıxış edir və işləyib hazırladıqları məhsulə emosional dəyər gətirirlər.

Moda nümayişləri. Onlar tamaşaçıların təəyyülünə təsir göstərmək üçün özlərində xüsusi üsulları birləşdirir. Bu şoular zamanı unudulmaz təəsüratları insanlar, ümumiyyətlə, ehtiyac olmayan paltarları almağa təhrik edən amillərdən biridir. Fabrikdə hazırlanmış paltar sadəcə bir geyim predmeti və ya tikilmiş məmulatdır və yalnız marketing müvafəqsislərinin əlinə keçdikdə, dəbli nümunəyə çevrilir.

Firmanın təşkilatı mədəniyyəti. Hər bir brendin reklam imici firmanın təşkilatı mədəniyyətində əks olunur.

Məkanın təşkili, mağazanın atmosferi və tərtibatı. Moda brendinin irəliləməsində məkanın təşkili, mağazanın atmosferi və tərtibatı böyük əhəmiyyət kəsb edir. Mağazanın tərtibatı brendin mahiyyətini vurğulamaq üçün nəzərdə tutulub və onun imicini müəyyən edən əsas amil kimi çıxış edir. Bir çox moda brendləri bəzə təsirli natiçələr əldə etmişdirlər.

Vitrinlərin tərtibatı. Vitrinlərin tərtibatına çox böyük diqqət yetirilir. Bir çox firma mağazaları bir ticarət markasına həsr olunmuş əyləncə parklarına çevrilir.

Brendin hekayə-əfsanəsi. Bir çox moda brendlərinin marketing kommunikasiyalarının əsası gözəl hekayə (əfsanə) təşkil edir. Avropanın bir çox elitə brendləri öz irsini, dərin köklərini və peşəkar ənənələrini qabardır.

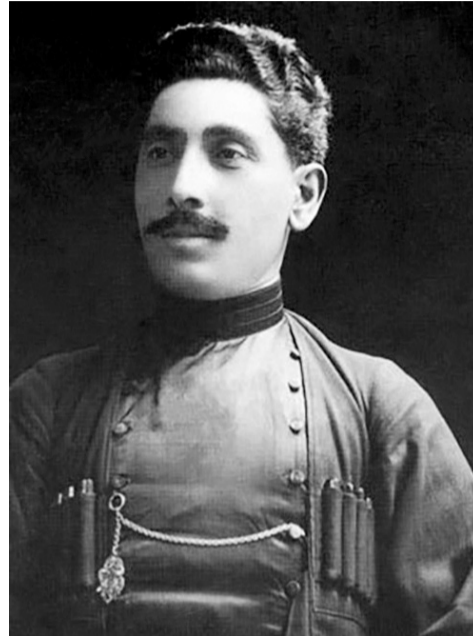
Moda sahəsində dizayner üzrə ali tədris məktəbləri

Dünyanın bütün moda paytaxtlarında moda sahəsində dizayner və menecerlər üçün tədris müəssisələri var. Həmin müəssisələr təhsil alanlarda həm bədii, həm layihələndirmə, həm də sahibkarlıq vərdişlərini formalaşdırır və inkişaf etdirir. Hal-hazırda Londonda Martin adına Mərkəzi İncəsənət və Dizayn kolleji, Kral İncəsənət kolleji, London Moda kolleji və s., Milana Milan Universiteti, Brera İncəsənət Akademiyası, Maranqoni İnstitutu, Domus Akademiyası, Avropa Dizayn İnstitutu və s., Parisdə Milli Ali İncəsənət məktəbi, ESMOD Ali İncəsənət və Moda Texnologiyaları məktəbi, Fransa Moda Akademiyası və s., Nyu-Yorkda Nyu-York Universiteti, Moda Texnoloji İnstitutu, Vizual Sənətlər məktəbi və s., Tokioda - Tokio İncəsənət Akademiyası, Bunk Moda kolleji, Mode İnstitutu və s. fəaliyyət göstərir. Moda sənayesi üçün yüksəkixtisaslı kadrlar hazırlayan bu hazırlıq mərkəzləri qeyd olunan sahədə sahibkarlığın inkişafına intellektual dəstəyi təmin edir. Moda sənayesinin strateji inkişaf prioritetlərinin işlənilməsinə peşə təşkilatları, onların universal və ixtisaslaşdırılmış birlik və assosiasiyaları kömək edir. Universal təşkilatların və onların birliklərinin fəaliyyəti bütövlükdə moda sənayesinin sahibkarlarının və işçilərinin müdafiəsinə yönəldilib. Belə peşə təşkilatlarına və onların birliklərinə nümunə olaraq Fransa Yüksək Moda Həmkarlar Birliyi, Böyük Britaniya Moda və Toxuculuq Assosiasiyası (UKFT), İtaliya Beynəlxalq Moda Assosiasiyası, İtaliya Milli Moda Şurası (CFDA), Tokio Modelerlər Assosiasiyası və başqaları qeyd etmək olar.

Professor Zəhid Məmmədov, Lələ Məmmədova, Ülker Bayramova (UNEC)

Qurban Pirimov (1880-1965)

Azərbaycanın ilk xalq artisti (1931), Azərbaycan tarzəni Qurban Pirimov 1880-ci ilin oktyabrında Şuşa qəzasının Abdal Gülablı kəndində dünyaya gəlir. XVIII əsrdə Qarabağın məşhur aşığı olan Vələhin nəticəsidir.

"50-ci illər olardı. Erməni tarzəni Bala Merkomyanın onun sənət yarışması olub. Bu yarış üçün erməni tarzəni xüsusi tar bağladı. O, "Mahur"u, Qurban əmi isə "Bayatı Şiraz"ı çalıb. Qurbanın çalğısına sənə gərmək hər tarzənə qismət olmayıb. O, elə aydın, səlis yumşaq, şirin çalıb ki, həmkarı tarı qoyub, səhnəni tərək edib".

Canəli Əkbərova ilk dəfə oxuduğu "Çoban bayatısı"nı da tarzənin çalğısı sevdirib. O, qeyd edir ki, bu cazibədə ifam eşitməyə idi, bəlkə də oxumaq üçün özündə güc tapa bilməzdi: "Qurbanda Cabbar ifasının qüdrəti var idi. O, heç vaxt musiqinin əlifbasından kənara çıxmıyıb. Hər zaman xanəndənin yolunu gözləyib. Necə ki, sənət ədəb-ərkanını Cabbar da görüb, o cür də ömrünün sonuna qədər davam etdirib. Onun səhnəyə adı gəlişində, oturduğunda, tarı tutduğunda bir şagird nizam-intizamı olub. O, ömrünün sonuna qədər özünü şagird sayıb".

Qurban Pirimovla 30 il sənət əlaqəsində olan respublikanın əməkdar artisti Firdin Ələkbərovun da tarzənlə bağlı maraqlı xatirələri var. O deyir ki, Qurban əmi muğamlarımızı dərindən bilən sənətkar olub. Qurban əmi tar çalanda mizrabından qılgıncım çıxıb: "Onun vaxtında mikrofon az idi. Ancaq heç vaxt mikrofondan istifadə etməzdi. Onun gur çalğısı bütün zalı yayırdı. Mizrabı simlərlə vurran kimi bütün zalda əyləşənləri məcbur edirdi ki, ona qulaq assınlar".

Qurban Pirimov XIX əsrin sonlarında ifaçılıq etməyə başlamış, həm solo, həm üçlükdə, həm də orkestrin tərkibində ifalar nümayiş etdirmişdir. 15 yaşında ikən müəllimi Sadıqcanın xeyir-duasını alan Qurban Qarabağ toylarında seçilən məşhur xanəndələri müşayiət etmişdir. Belə toyların birində xanəndə İslam Abdullayev Qurbanın tar çalmasını görüb onu özünə tarzən götürmüşdür. Həmin il Gəncə toylarının birində Cabbar Qaryağdıoğlu onun tar çalmasını bəyənir və İslam Abdullayevin razılığı ilə gənci özü ilə Bakıya gətirmişdir. 1905-ci ildən Cabbar Qaryağdıoğlu və Şaşa Oqanezəşvili ilə birlikdə musiqi üçlüyü yaratmışdır. Həmin muğam üçlüyü 20 ilə qədər öz fəaliyyətini davam etdirmişdir. Q.Pirimov həmin fəaliyyəti dövründə məşhurlaşmış, müxtəlif yerlərdə - Orta Asiya, Kiyev, Moskva və İranda qastrol səfərlərində olmuşdur. Onun ifa etdiyi muğamlar 1906-1916-cı illər ərzində Riqa, Varşava və Kiyev şəhərlərində "Potte", "Sport-Rekord", "Qrammofon" firmaları tərəfindən qrammofon valına yazılmışdır.

Qurban Pirimov dramatik və musiqili səhnə əsərlərində tərda müşayiət etmişdir. O, Üzeyir Hacıbəyovun 1908-ci ildə ilk dəfə tamaşaya qoyulan "Leyli və Məcnun" əsərində orkestrin solisti olmuş, tərda ifa etmişdir.

Qurban Pirimov 1920-ci ildən ömrünün sonunadək Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının solisti olmuşdur. O, Qiyerinin "Şahsənəm" operasının tamaşaya qoyulmasında bilavasitə iştirak etmişdir. Eyni zamanda, 1934-cü ildə Tiflisdə keçirilən Zaqafqaziya xalqlarının olimpiadasında birinci yeri tutmuş, 1939-cu ildə Moskvada keçirilən musiqiçilərin ümumittifaq baxışının qalibi olmuşdur.

Üzeyir Hacıbəyovla, M.Maqomayevlə, Z.Hacıbəyovla yaxından dostluğu,

həmçinin yaradıcılıq münasibətləri Q.Pirimovun Azərbaycan professional musiqisinin inkişafında da müstəsna rolundan xəbər verir. Niyazi, Q.Qarayev, T.Quliyev, F.Əmirov, S.İbrahimova kimi bəstəkarlar Pirimovun ifasından bir neçə muğam, xalq mahnı və təsniflərini nota yazıblar.

Qurban Pirimov, həmçinin, pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olmuşdur. O, 1925-ci ildə Ü.Hacıbəylinin rəhbərliyi ilə muğam proqramının hazırlanmasında da yaxından iştirak etmişdir. Azərbaycan tar ifaçılığı məktəbinin görkəmli nümayəndələri Hacı Məmmədov, Məmmədəğa Muradov, Həbib Bayramov, Zərif Qayıbov, Əliağa Quliyev, Sərvər İbrahimov onun tələbələri olublar. **Qurban Pirimov 29 avqust 1965-ci ildə Bakı şəhərində vəfat etmişdir.**

Q.PİRİMOV BARƏDƏ OLAN FİKİRLƏR

Məşhur xanəndələri müşayiət edən tarzən onların arasında ən çox Xan Şuşinskiyə bağlanır. Görkəmli musiqişünas Şuşinski xatirələrində belə yad edirdi:

"Mən Qurban Primovu son dəfə 1965-ci il avqustun 10-da M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında çıxış edərkən görmüşəm. Konsertdə gənc ifaçılarla bərabər, 85 yaşlı qocaman tarzən də iştirak edirdi. O, "Rahab" çalırdı. Sənət yollarında saç ağartmış tarzən öz sədəfli tarını sinəsinə, barmaqlarını simlərlə gənclik ehtirası ilə toxundurduqca tellərdən qoparılan xoş, ürək oxşayan səda dinləyicilərin ruhunu oxşayırdı. Tarzən "Rahabı" 23 dəqiqə çaldı. Dinləyicilər hərərətli təbrik sədələri altında qocaman tarzəni 3 dəfə səhnəyə dəvət etdilər".

Xalq artisti Canəli Əkbərov sənətkarın həyatında ən maraqlı hadisənin erməni tarzəni ilə yarışması olduğunu qeyd etmişdir:

10-16 fevral 2022-ci il ABŞ-ın baş infeksiyonisti: Koronavirusun kökünü kəsmək mümkün deyil

"Koronavirusun kökünü kəsmək mümkünsüzdür, amma ümid var ki, yaxın vaxtlarda COVID-19 məhdudiyətlərindən imtina etmək mümkün olacaq". AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu ABŞ-ın baş infeksiyonisti Entoni Fauçi "Financial Times" qəzetinə müsahibəsində deyib.

"Biz bu virusun kökünü heç cür kəşə bilmərik... Amma mən ümid edirəm ki, vaxt gələcək, yetərincə insanlar peyvənd olunaraq əvvəl-

ki infeksiyalardan müdafiə əldə edəcək və COVID məhdudiyətləri keçmişdə qalacaq", - deyər Entoni Fauçi bildirib. Onun fikrincə, hər bir amerikalıya müntəzəm təkrar vaksinasıya lazım gəlməyəcək. ABŞ-ın baş infeksiyonisti müsahibəsində deyib: "Bu, sizin kimliyinizdən asılı olacaq... Əgər siz 30 yaşlı normal, sağlam insansınızsa, sizə təkrar vaksinasıya dörd və ya beş ildən bir lazım ola bilər".

Worldometer: Dünyada koronavirusa yoluxanların sayı 400 milyonu ötüb

Dünya üzrə COVID-19 infeksiyasına yoluxanların sayı 400 milyon nəfəri ötüb. AZƏRTAC Worldometer saytına istinadla xəbər verir ki, son sutka ərzində dünyada koronavirusa 2 milyon 614 min 767 yoluxma halı aşkarlanıb. Beləliklə, yoluxanların ümumi sayı 400 milyon 955 min nəfəri keçib. Həmçinin infeksiya səbəbindən ölənlərin sayı 5 milyon 782 min 254 nəfərə çatıb. ABŞ pandemiyasının başlanğıcından bəri həm COVID-19 infeksiyasına yoluxanların, həm də virusdan ölənlərin sayına görə dünyada liderliyinə davam edir. Fevralın 8-nə

olan məlumata əsasən, Birləşmiş Ştatlarda indiyədək koronavirusa 78 milyon 556 mindən çox insan yoluxub, onlardan 932 min 443 nəfəri həyatını itirib. Yoluxanların sayına görə ikinci yerdə gedən Hindistanda 42 milyon 411 minə yaxın insanda COVID-19 xəstəliyi təsdiqlənib, 505 min 308 nəfər vəfat edib. Yoluxma göstəricisi üzrə üçüncü pillədə Braziliya qərarlaşıb. Bu Cənubi Amerika ölkəsində pandemiya dövrü ərzində ümumilikdə 26 milyon 776 min 620 nəfər koronavirusa yoluxub, onlardan 633 min 894 nəfəri virusun qurbanı olub.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Akademik Ziyad Səmədzadə SOCAR-ın İqtisadi məsələlər üzrə vitse-prezidenti Süleyman Qasımova anası GÜLÜSTAN XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.	Professor Akif Musayev və professor Qorxmaz İmanov SOCAR-ın İqtisadi məsələlər üzrə vitse-prezidenti Süleyman Qasımova anası GÜLÜSTAN XANIMIN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.
Akademik Ziyad Səmədzadə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyətinin birinci vitse-prezidenti Arif Həşimova qardaşı FİKRƏT HƏŞİMOVUN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.	Professor İbad Abbasov SOCAR-ın İqtisadi məsələlər üzrə vitse-prezidenti Süleyman Qasımova anası GÜLÜSTAN XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.
Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqı və "İqtisadiyyat" qəzetinin kollektivi SOCAR-ın İqtisadi məsələlər üzrə vitse-prezidenti Süleyman Qasımova anası GÜLÜSTAN XANIMIN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.	Professor Rəsul Balayev SOCAR-ın İqtisadi məsələlər üzrə vitse-prezidenti Süleyman Qasımova anası GÜLÜSTAN XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.
Professor Vahid Novruzov SOCAR-ın İqtisadi məsələlər üzrə vitse-prezidenti Süleyman Qasımova anası GÜLÜSTAN XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.	Professor Arif Hüseynov SOCAR-ın İqtisadi məsələlər üzrə vitse-prezidenti Süleyman Qasımova anası GÜLÜSTAN XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.
Professor Fuad Hacızadə və professor Elşən Hacızadə SOCAR-ın İqtisadi məsələlər üzrə vitse-prezidenti Süleyman Qasımova anası GÜLÜSTAN XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.	Azərbaycan Professional Maliyyə Menecerləri Assosiasiyasının (APFM) sədri Nuriyyə Novruzova və Assosiasiyanın əməkdaşları SOCAR-ın iqtisadi məsələlər üzrə vitse-prezidenti Süleyman Qasımova anası GÜLÜSTAN XANIMIN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.
Professor Fuad Hacızadə və professor Elşən Hacızadə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyətinin birinci vitse-prezidenti Arif Həşimova qardaşı FİKRƏT HƏŞİMOVUN vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.	

Təsisçi: Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ Baş redaktor: Aytən SƏMƏDZADƏ	ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI: Ziyad Səmədzadə, Akif Musayev, Vahid Novruzov, Ədalət Muradov, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Süleyman Qasımov, Mirqasim Vahabov, Bəyalı Ataşov, Məiş Əhmədov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Müşfiq Atakişiyev, Zahid Məmmədov, Aytən Səmədzadə, Elşad Səmədzadə	Dizayner: Lamiyə NƏBİYEVƏ	Redaksiyanın ünvanı: Əliyar Əliyev küçəsi, 7 Redaksiya: +99412 566 09 60 Faks: +99412 514 14 27 Mühasibatlıq: +99412 566 63 08	Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnmis, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 1500
--	--	------------------------------	---	---